

Finançament, pacte i model

FERRAN MASCARELL / Historiador

AVUI, 9 de setembre del 2008

UN: No ens enganyéssim pas una vegada més. El que s'està discutint entre el govern català i l'espanyol és molt més que un sistema just de finançament. La picabaralla pressupostària amaga un debat decisiu sobre el model d'Estat. Quan els dirigents estatals afirmen que el finançament de Catalunya s'ha de pactar en una taula amb la resta d'autonomies estan indicant un sostre autonomista inacceptable per al catalanisme. Els arguments dels negociadors catalans remetent a un model d'Estat federal -asimètric-. El fons de la qüestió financera és, doncs, profundament polític: estem pactant en el marc de la via estreta de l'autonomisme o s'està obrint la via ampla del federalisme plurinacional.

DOS: NO ÉS ESTRANY, DONCS, que el president Montilla remarqui que està en qüestió la continuïtat del pacte constitucional que ha regit la vida política espanyola els darrers trenta anys. Està indicant que allò que es va establir sobre unes regles del joc provisionals, que van fer possible sortir de la dictadura i fer funcionar l'Estat democràtic, no són acceptables 30 anys més tard.

TRES: EL DEBAT ACTUAL està dirimint, per tant, tres qüestions: el sistema de finançament, el model d'Estat i el pacte constitucional. Que quedi clar, per tant, que cometrà un greu error estratègic qui, per aconseguir una xifra de finançament més o menys digna, ratifiqui la idea que l'Espanya de les autonomies -el café para todos de fa 30 anys- és l'horitzó final del catalanisme.

QUATRE: EN L'ESPANYA actual són majoria els que pensen que el model autonòmic està bé i no cal tocar-lo. Certament, no serà fàcil trobar a Espanya els aliats que reclama el president de la Generalitat. Contra les demandes catalanes hi ha una variada coincidència d'interessos. Aplega un renovat front espanyolista que dóna cobertura als qui han aconseguit un bon estatus en els rengles de l'Estat democràtic, als qui tenen por de perdre el progrés desplegat els darrers 25 anys, els qui tenen recança instintiva davant qualsevol canvi i els qui, a falta de millors idees, utilitzen el teòric privilegi dels catalans per bastir discursos simplistes i reaccionaris per mantenir-se en llocs de poder polític.

CINC: ES TRACTA DE SABER combatre un dragó de tres caps. Tallar el primer suposa aconseguir una xifra justa per finançar la hisenda pública catalana. Fer front al segon implica deixar ben clar que el pacte del 1978 va ser provisional i que el nou Estatut de Catalunya no fou un caprici sinó la primera part de la renovació del pacte. El tercer cap -de fet el més poderós- només es pot combatre deixant clar a propis i estranys que el model d'Estat actual ha d'arrodonir-se en una via federal i plurinacional. Espanya ha de saber que els catalans no estan vindicant només un finançament just, sinó l'aplicació plena dels seus drets nacionals. Espanya ha de saber que tots els catalans federalistes, independentistes o sobiranistes juguen la carta plurinacional per avançar al màxim en el desplegament cultural, econòmic i polític de Catalunya.

SIS: LA CLASSE POLÍTICA CATALANA haurà d'estar molt fina. La ciutadania ha d'estar disposada a castigar aquell polític o formació partidista que vulgui obtenir avantatge particular en perjudici dels interessos col·lectius. Fa temps que la unitat política dels catalans és

poc més que un mite. En tot cas, és una de les poques eines efectives que té el país. Cal revitalitzar-la i castigar a qui la trenqui.

SET: EL QUE MÉS HA PERJUDICAT els catalans al llarg dels darrers trenta anys és la indefinició política. No s'ha treballat un ideari engrescador per construir un país avançat i tampoc s'ha mostrat amb claredat quines eren les nostres intencions. Massa sovint el programa catalanista va quedar encasellat en la imatge del peix al cove. Catalunya només resoldrà les complexitats del present si sap precisar les coses que vol, si aconsegueix bastir la unitat civil necessària per aconseguir-les, sense vacil·lar i sense amagar el cap sota l'ala.